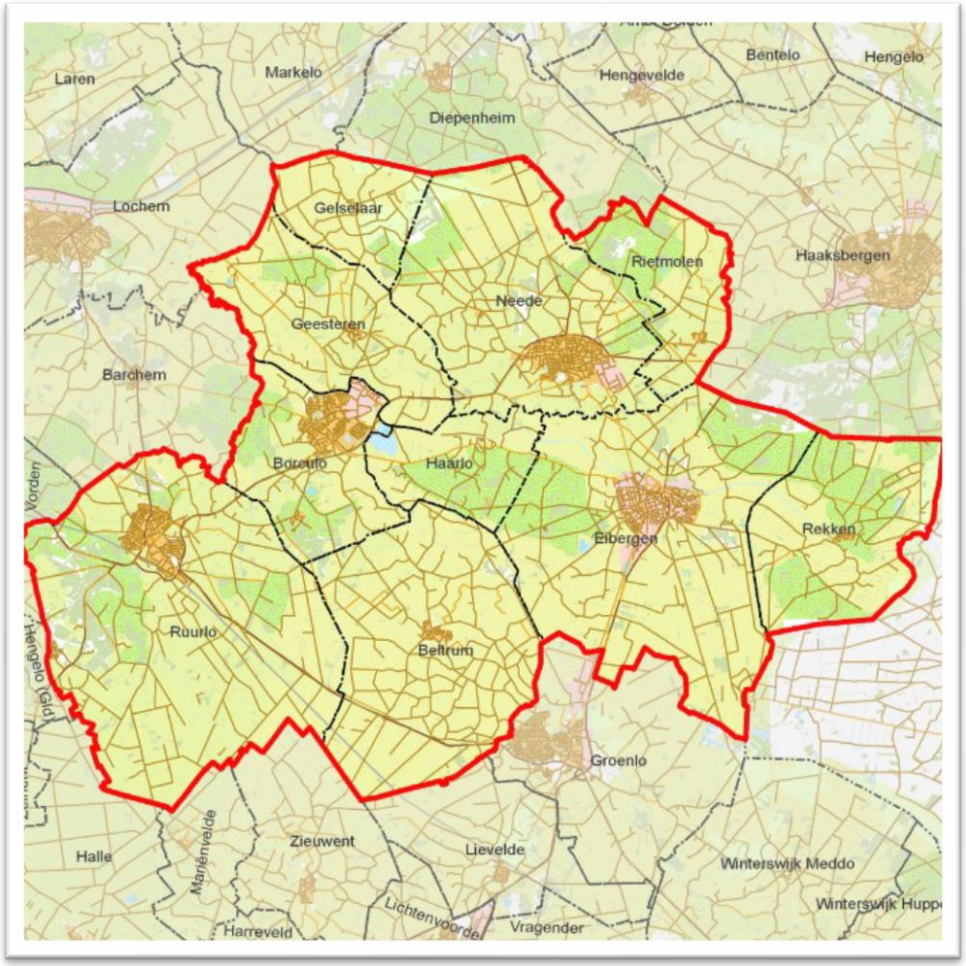
Verslag van de ter inzage legging van de "Ontwerp-Omgevingsvisie Berkelland" en het bijbehorende "Omgevingseffectrapport omgevingsvisie gemeente Berkelland"

Inhoud

I. Publicatie ter inzage legging ontwerp-Omgevingsvisie en Omgevingseffectrapport
II. Schriftelijke zienswijzen over de ontwerp-Omgevingsvisie
III. Schriftelijke zienswijzen over het Omgevingseffectrapport
IV. Adviezen van instanties die zijn betrokken bij het overleg zoals bedoeld in de Wet milieubeheer
V. Beoordeling van de zienswijzen over de ontwerp-Omgevingsvisie
VI. Beoordeling van de zienswijzen en het advies over het Omgevingseffectrapport
VII. Ambtshalve aanpassingen ten opzichte van de ontwerp-Omgevingsvisie

I. Publicatie ter inzage legging ontwerp-Omgevingsvisie en omgevingseffectrapport

De ter inzage legging van de ontwerp-“Omgevingsvisie Berkelland” en van het “Omgevingseffectrapport Omgevingsvisie gemeente Berkelland” is op 11 oktober 2023 bekendgemaakt via een publicatie in het Berkelbericht, de gemeentelijke katern bij het huis-aan-huisblad “Achterhoek Nieuws”. In de publicatie is aangegeven dat iedereen van 12 oktober tot en met 22 november 2023 zienswijzen kon indienen over de ontwerp-Omgevingsvisie en het bijbehorende Omgevingseffectrapport en op welke manier dat mogelijk was. Deze publicatie is op 12 oktober 2023 geplaatst in het Gemeenteblad en de documenten zijn op 9 oktober 2023 digitaal beschikbaar gesteld via de landelijke voorziening voor ruimtelijke plannen.

Ontwerp-Omgevingsvisie Berkelland

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Deze nieuwe wet geeft aan dat elke gemeenteraad voor zijn grondgebied een omgevingsvisie moet vaststellen die een toekomstvisie bevat voor de fysieke leefomgeving. Daarbij neemt de omgevingsvisie onder meer de rol over van de structuurvisies die tot nu toe onder de Wet ruimtelijke ordening worden vastgesteld.

De gemeenteraad van Berkelland heeft besloten om het ontwerp van de “Omgevingsvisie Berkelland” ter inzage te leggen. De ontwerp-omgevingsvisie geeft de strategische doelen voor de fysieke leefomgeving weer. Zij is gebaseerd op het bestaande beleid en geeft een samenhangende visie over alle terreinen van de Berkellandse fysieke leefomgeving.

Een omgevingsvisie kan onder de huidige wetgeving in procedure worden gebracht. Dit kan door het ontwerp ervan ter inzage te leggen volgens de huidige procedureregels voor structuurvisies. Door dat te doen, kan de gemeenteraad in 2024 op basis van de nieuwe Omgevingswet een definitief besluit nemen over de vaststelling van de “Omgevingsvisie Berkelland”.

- **Het omgevingseffectrapport (OER)**

Bij de ontwerp-Omgevingsvisie is ook een omgevingseffectrapport (OER) opgesteld waarin de omgevingseffecten van de nieuwe omgevingsvisie zijn onderzocht. Hierbij is gebruik gemaakt van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau die in 2021 werd opgesteld. Het OER onderbouwt het afwegingskader en de ruimtelijk-strategische keuzes uit de ontwerp-omgevingsvisie.

- **Inzien van de ontwerp-Omgevingsvisie**

Het ontwerp van de “Omgevingsvisie Berkelland” met de bijlagen, waaronder het OER, ligt van 12 oktober tot en met 22 november 2023 ter inzage in de Publiekswinkel, Marktstraat 1 in Borculo. Daar is de ontwerp-Omgevingsvisie op afspraak in te zien. Deze publicatie, de ontwerp-omgevingsvisie en de bijlagen kunt u vinden via de gemeentelijke website www.gemeenteberkelland.nl, onder ‘Ruimtelijke plannen ter inzage’. U kunt de ontwerp-Omgevingsvisie en de bijlagen ook bekijken via de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl. Het identificatienummer van het plan is NL.IMRO.1859.SVBKL20230001-0010.

- **Indienen van zienswijzen**

Binnen de bovengenoemde termijn van zes weken kan iedereen zijn mening geven over de ontwerp-Omgevingsvisie. Dit heet het indienen van zienswijzen. U kunt schriftelijk zienswijzen indienen door een brief te sturen naar de gemeenteraad van Berkelland, Postbus 200, 7270 HA in Borculo. Voor het indienen van mondelinge zienswijzen kunt u contact opnemen met de Publiekswinkel, telefoonnummer 0545-250 250.

II. Schriftelijke zienswijzen over de ontwerp-Omgevingsvisie

Binnen de termijn van ter inzage legging zijn 10 brieven met schriftelijke zienswijzen ingediend over de ontwerp-Omgevingsvisie. Van de gelegenheid tot het inbrengen van mondelinge zienswijzen is geen gebruik gemaakt.

Schriftelijke zienswijzen zijn ingediend door:

1. Cumela Nederland, Postbus 1156, 3860 BD in Nijkerk, namens de leden van Cumela Nederland die in de gemeente Berkelland zijn gevestigd en werkzaam zijn (brief van 17 oktober 2023, ontvangen op 18 oktober 2023);
2. Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland, Postbus 234, 7300 AE in Apeldoorn (brief van 21 november 2023, ontvangen op 21 november 2023);
3. Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX in Arnhem (brief van 22 november 2023, (pro forma zienswijzen), aangevuld bij brief van 1 december 2023 (per mail ontvangen op 21 december 2023);
4. ProRail, Postbus 2038, 3500 GA in Utrecht (brief van 21 november 2023, ontvangen op 22 november 2023);
5. LTO Noord (Afdeling Achterhoek Noord), Postbus 240, 8000 AE in Zwolle (brief van 22 november 2023, ontvangen op 22 november 2023);
6. Stichting Wandelnet, Postbus 846, 3800 AV in Amersfoort (brief van 16 november 2023, ontvangen op 22 november 2023);
7. RES Achterhoek, (brief van 22 november 2023, ontvangen op 22 november 2023);
8. (brief van 22 november 2023, ontvangen op 22 november 2023, aangevuld per mail van 29 november 2023);
9. Stichting Stop de Noordtak, in (mailbericht van 30 november 2023);
10. Berkelland Energie, in (mailbericht van 30 november 2023).

Bij de samenvatting en beoordeling van zienswijzen over de ontwerp-Omgevingsvisie die door particuliere personen zijn ingediend, worden deze personen aangeduid als ‘indiener’.

III. Schriftelijke zienswijzen over het Omgevingseffectrapport

Binnen de termijn van ter inzage legging is 1 brief ingediend met schriftelijke zienswijzen over het Omgevingseffectrapport (OER). Van de gelegenheid tot het inbrengen van mondelinge zienswijzen is geen gebruik gemaakt. Deze schriftelijke zienswijzen zijn ingediend door:

1. (brief van 22 november 2023, ontvangen op 22 november 2023).

Ook bij de samenvatting en beoordeling van zienswijzen over het OER die door particuliere personen zijn ingediend, worden deze personen aangeduid als ‘indiener’.

IV. Adviezen van instanties die zijn betrokken bij het overleg zoals bedoeld in de Wet milieubeheer

De kennisgeving van de terinzagelegging van het OER is toegezonden aan de instanties die zijn betrokken bij het overleg zoals bedoeld in paragraaf 7.4 van de Wet milieubeheer (m.n. artikel 7.8 van de Wet milieubeheer). Ook is het OER toegezonden aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) met het verzoek om daarover een toetsingsadvies uit te brengen ene eventuele zienswijzen daarbij te betrekken. Na een werkbezoek (27 november 2023) en een adviesgesprek (22 januari 2024) heeft de Commissie m.e.r. heeft op 1 februari 2024 haar toetsingsadvies uitgebracht (nr. 3771).
Het toetsingsadvies is digitaal beschikbaar gesteld via de website van de Commissie m.e.r. (link toetsingsadvies) en inhoudelijk beoordeeld in hoofdstuk VI. van dit verslag. Daarbij is ook aangegeven tot welke aanpassingen en/of aanvullingen in het OER dit toetsingsadvies heeft geleid.

V. Beoordeling van de zienswijzen over de ontwerp-Omgevingsvisie

Zienswijze 1: Cumela Nederland:

Samenvatting

Namens de Berkellandse leden van Cumela Nederland wordt opgemerkt dat deze nagenoeg allemaal gevestigd zijn in het buitengebied, naar inschatting 80-85% van de gronden binnen de gemeente bewerken en vanuit hun technologische kennis en dienstverlening een belangrijke bijdrage leveren aan de maatschappelijke uitdagingen. Ten aanzien van de ontwerp-omgevingsvisie vraagt Cumela om:

- de positie van cumela-bedrijven in het landelijk gebied te erkennen en te behouden;
- mogelijkheden te creëren om bestaande bedrijfslocaties te ontwikkelen/uitbreiden en om nieuwvestiging in het buitengebied mogelijk te maken;
- te zorgen voor een goede bereikbaarheid/ontsluiting van bedrijfslocaties, zowel in het landelijk gebied als binnen de bebouwde kom, en van locaties waar werk wordt uitgevoerd;
- voldoende (buiten)opslag toe te laten in verband met de transitie van het landelijk gebied.

Beoordeling

De ontwerp-Omgevingsvisie beschrijft de toekomstvisie voor de gemeente Berkelland aan de hand van drie verhaallijnen. Toekomstige ontwikkelingen kunnen aan de hand van deze verhaallijnen op hun wenselijkheid worden beoordeeld, ook als deze ontwikkelingen op dit moment wellicht niet concreet of voorzienbaar zijn. Daarbij komen bij de verhaallijn ‘Toekomstbestendige economie en landbouw’ thema’s aan bod zoals (plattelands)economie, landbouw, bereikbaarheid, circulariteit en energie. De aanwezigheid van niet-agrarische bedrijven in het buitengebied of van aan de agrarische sector verwante bedrijven zoals veel cumela-bedrijven wordt hierbij echter niet expliciet benoemd. Om duidelijk te maken dat deze bestaande bedrijven ook in de toekomst een plek mogen hebben in het buitengebied, zal de tekst van de omgevingsvisie op dat punt worden aangevuld met een verwijzing naar het ruimtelijk beleid dat voor die categorie bedrijven al geldt. Daartoe wordt de tweede alinea van de tweede kolom op pag. 49 aangevuld met de volgende passage: “Dezelfde benadering geldt ook voor de bestaande niet-agrarische bedrijven in het landelijk gebied en voor aan de agrarische sector verwante bedrijven die zich richten op onder meer agrarisch loonwerk, grond- en cultuurtechnische werkzaamheden en groen-, natuuronderhoud (cumela-bedrijven). Die bedrijven kunnen onder voorwaarden uitbreiden op basis van een bedrijfsplan, één en ander volgens de lijnen van het beleidskader dat is verwerkt in het recent vastgestelde bestemmingsplan voor het buitengebied. Daarbij is nieuwvestiging in het buitengebied overigens alleen mogelijk via functieverandering of bedrijfsverplaatsing en gelden daarbij ook voorwaarden over bijvoorbeeld landschap, verkeer en omgevingskwaliteit.”

De gemeente streeft via de omgevingsvisie naar goede bereikbaarheid van eigenlijk alle functies op haar grondgebied. Dit wordt ten aanzien van de bedrijventerreinen expliciet benoemd, maar geldt ook voor van elders gelegen (bedrijfs)functies en daarnaast ook voor allerlei soorten verkeersdeelnemers. Op deze manier wil de gemeente dat het gehele grondgebied goed bereikbaar is.

De regels over buitenopslag hebben een plek gekregen in het bestemmingsplan voor het buitengebied. Deze zijn ingegeven door de wens om rekening te houden met de landschappelijke gevolgen die buitenopslag nu eenmaal heeft. Met name via de verhaallijn ‘Berkellands landschap als toekomstbestendige drager’ zet ook de omgevingsvisie denklijnen uit over het beschermen van landschappelijke waarden bij vragen naar buitenopslag die verder gaan dan de mogelijkheden die het bestemmingsplan al biedt. Dit betekent dat het beschermen van de omgevingskwaliteit bij dat soort eventuele vragen een belangrijke rol speelt.

Conclusie
De zienswijzen leiden tot een aanvulling van de tekst van de ontwerp-Omgevingsvisie.

Zienswijze 2: Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG):
Samenvatting
De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) geeft aan dat de ontwerp-Omgevingsvisie slechts beperkt aandacht besteed aan fysieke veiligheid en een veilige fysieke leefomgeving. VNOG adviseert om aandacht te besteden aan de aspecten brandveiligheid, omgevingsveiligheid, risicobeheersing en crisisbeheersing en om als kernwaarden te benoemen dat:

- de kwaliteit van de leefomgeving mede wordt bepaald door veiligheid;
- het werken aan een veilige fysieke leefomgeving een gezamenlijke verantwoordelijkheid is;
- mensen bekend zijn met risico's en daarmee weten om te gaan op een zelfredzame en 'samenredzame' manier;
- de leefomgeving mede wordt vormgegeven door de zes ontwerpprincipes van veiligheid:
    1. voorkomen of beperking van risico's vergroot de veiligheid;
    2. afstand tot risico's vergroot de veiligheid;
    3. bouwwerken en omgeving bieden bescherming;
    4. bouwwerken en gebieden zijn snel en veilig te verlaten;
    5. de omgeving maakt snel/effectief optreden van hulpdiensten mogelijk;
    6. mensen krijgen bij crisis passende medische zorg.

Daarbij geeft VNOG aan dat zij graag met de gemeente samenwerkt aan een veilige en gezonde woon-, werk- en leefomgeving en bij het actualiseren van de beleidsvisie externe veiligheid vanwege het in werking treden van de Omgevingswet.

Beoordeling
De ontwerp-Omgevingsvisie beschrijft de toekomstvisie voor de gemeente Berkelland aan de hand van drie verhaallijnen. Daarbij wordt bij de verhaallijn 'Vitale leefomgeving in Berkelland' in algemene termen gesproken over aspecten zoals (externe) veiligheid, veiligheid in de leefomgeving en/op bedrijventerreinen, omgevingsveiligheid en de bereikbaarheid voor nood- en hulpdiensten. De tekst bevat verder geen meer specifieke uitspraken over fysieke veiligheid hoewel de intentie om uit te gaan van en toe te werken naar een veilige fysieke leefomgeving daarin wel doorklinkt.
Niettemin is het met het oog op toekomstige ontwikkelingen wenselijk om het veiligheidsbelang nadrukkelijker te benoemen. Dit kan gebeuren door als kernwaarden te benoemen dat de leefomgevingskwaliteit een gezamenlijke verantwoordelijkheid is en mede wordt bepaald door de veiligheid. Verder kunnen de zes ontwerpprincipes van veiligheid worden ondergebracht bij de eerste verhaallijn door op pag. 43 na de eerste alinea in de eerste kolom de volgende alinea toe te voegen: "Ten aanzien van de fysieke veiligheid onderschrijft de gemeente de kernwaarden voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving die de 25 Nederlandse veiligheidsregio's hebben opgesteld. Dit betekent dat veiligheidsaspecten worden afgewogen bij plannen en/of projecten voor de fysieke leefomgeving en dat een veilige fysieke leefomgeving een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van alle betrokken partijen en ketenpartners. Ook zijn mensen bekend met risico's en weten zij daarmee om te gaan (zelfredzaamheid/samenredzaamheid). Verder wordt bij de vormgeving van de leefomgeving rekening gehouden met de zes ontwerpprincipes van veiligheid:

- het voorkomen en/of beperken van risico's vergroot de veiligheid;
- afstand tot risico's vergroot de veiligheid;
- bouwwerken en omgeving bieden bescherming;
- bouwwerken en gebieden zijn snel en veilig te verlaten;
- de omgeving maakt snel en effectief optreden van de hulpdiensten mogelijk;
- mensen krijgen bij crises passende medische zorg".

Naast deze tekstuele aanvulling in de omgevingsvisie is de gemeente ook in de toekomst vanzelfsprekend bereid tot samenwerking met de VNOG, ook als het gaat om actualisering van beleid of regelgeving.

Conclusie
De zienswijzen leiden tot een aanvulling van de tekst van de ontwerp-Omgevingsvisie.

Zienswijze 3: Provincie Gelderland:
Samenvatting
In de brief van 22 november 2023 wordt namens Gedeputeerde Staten van Gelderland aangegeven dat de ideeën over energietransitie in de ontwerp-Omgevingsvisie niet overeenkomen met de afspraken zoals die zijn gemaakt in de Regionale Energie Strategie 1.0 Achterhoek (RES). In een aanvullende brief van 1 december 2023 geven Gedeputeerde Staten aan dat de zin “Berkelland is niet bereid iets van het restdeel te faciliteren” (pag. 35) over het niet-gealloceerde deel van de RES-opgave niet overeenkomt met de afspraken die in de RES zijn gemaakt. Zij verzoeken om deze zin weg te laten of aan te passen omdat zij betekent dat de gemeente Berkelland de besluitvorming over het toewijzen van het niet-gealloceerde deel afhoudt.

Beoordeling
De gemeenteraad van Berkelland stelde op 23 november 2021 de RES vast. Daarbij is stilgestaan bij de regionale restopgave voor windenergie die nog niet werd ingevuld in RES 1.0, maar tegelijkertijd ook overwogen dat dit geen reden was om een extra bijdrage te leveren aan het invullen van de resterende regionale energieproductie. Dit standpunt is ook weergegeven in de ontwerp-Omgevingsvisie maar betekent niet dat de gemeente Berkelland nieuwe regionale afspraken over het in RES 1.0 niet-gealloceerde deel van de energieopgave afhoudt. De zienswijzen van de provincie Gelderland geven dan ook geen aanleiding tot aanpassingen ten opzichte van de ontwerp-omgevingsvisie. Wel wordt een verschrijving in de door de provincie aangehaalde zin gecorrigeerd via een ambtshalve aanpassing (zie hoofdstuk V).

Conclusie
De zienswijzen geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Zienswijze 4: ProRail:
Samenvatting
Vanuit haar visie op de omgeving van het spoor benoemt ProRail een aantal aandachtspunten voor de uitwerking van de omgevingsvisie, dit om te voorkomen dat de bedrijfsvoering en eventueel toekomstige uitbreidingen van ProRail niet worden belemmerd. Daarnaast verzoekt ProRail om actief te worden betrokken bij bouwplannen in de directe nabijheid van de spoorbaan voordat tot uitvoering wordt overgegaan. Verder wijst zij op regelgeving en handreikingen ten aanzien van de aspecten externe veiligheid, geluid, trillingen en spoorwegveiligheid. Ook verzoekt ProRail om te worden betrokken bij ruimtelijke plannen die gevolgen hebben voor overwegen en wijst zij er op dat de gemeente er voor moet zorgen dat de stabiliteit van de spoorbaan daarbij niet mag worden beïnvloed door plannen/werkzaamheden. Verder wijst ProRail op de wettelijke regels over beperkingengebieden voor hoofdspoorwegen in de vergunningsplicht voor activiteiten die daar plaatsvinden (Besluit hoofdspoorweginfrastructuur en de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen).
ProRail verzoekt om gronden met de bestemming ‘Spoorwegdoeleinden’ of ‘Railverkeer’ in de toekomst ook als zodanig te bestemmen en daarbij geen dubbelbestemmingen toe te laten. Verder geeft zij aan dat eigendommen van ProRail niet mogen worden gebruikt zonder nadrukkelijke toestemming van ProRail, onbelemmerd toegankelijk moeten blijven voor ProRail en haar aannemers en zouden moeten worden voorzien van de bestemming ‘Verkeer-Railverkeer’. Verder mogen onderstations niet komen te vervallen,

moet de afstand tussen onderstations en bebouwing minstens 10 meter bedragen en moeten onderstations, andere railgebonden gebouwen en ondergrondse infra bereikbaar blijven voor onderhouds- en hulpdiensten.
Ook verzoekt ProRail om het zicht op de stationsentree te borgen en om bij hoogbouw rondom het station rekening te houden met de windbeleving op het station en op mogelijkheden voor zonnepanelen op de stationsbebouwing. Bij de aanleg van zonneparken vraagt ProRail om zo nodig aandacht te besteding aan de effecten daarvan op de hoofdspoorweginfrastructuur.

Beoordeling
ProRail vraagt ter voorkoming van eventuele belemmeringen voor haar bedrijfsvoering of toekomstplannen om te worden betrokken bij bouwplannen in de nabijheid van de spoorbaan. Zij vraagt daarbij om aandacht voor wet- en regelgeving op verschillende aspecten, waaronder de bouw van onderstations, voor de overwegveiligheid en voor de stabiliteit van spoorbanen. Naar aanleiding daarvan kan van de zijde van de gemeente worden aangegeven dat zij ProRail zal informeren over (bouw)plannen in de nabijheid van het Berkellandse deel van het spoorwegtracé Zutphen-Winterswijk en ook initiatiefnemers van dit soort plannen zal wijzen op het algemeen belang dat ProRail behartigt met de veiligheid en bruikbaarheid van het spoor.
Verder merkt de gemeente op dat met de omgevingsvisie geen bestemmingen worden toegekend en dat gronden van ProRail in de geldende bestemmingsplannen al zijn bestemd als “Verkeer-Railverkeer”. Daarbij zijn dubbelbestemmingen echter onontkoombaar omdat zij bij bestemmingsplannen nu eenmaal nodig zijn om bijvoorbeeld de archeologische verwachtingswaarde van de ondergrond aan te geven of de ligging binnen een Nationaal Landschap of een groene ontwikkelingszone als onderdeel van de ecologische hoofdstructuur. Verder is rond het NS-station Ruurlo geen sprake van hoogbouw die van invloed is op de windbeleving op het station, terwijl op het terrein slechts zeer beperkt bebouwing aanwezig. Daarbij bevat de omgevingsvisie ook geen uitspraken over het ontwikkelen van hoogbouw nabij het station, maar herhaalt zij wel de uitspraak van de gemeenteraad om geen nieuwe grootschalige zonneparken meer toe te staan.

Conclusie
De zienswijzen geven geen aanleiding tot aanpassingen.

<u>Zienswijze 5: LTO Noord (Afdeling Achterhoek Noord)</u>:
Samenvatting
LTO Noord (LTO) is zeer teleurgesteld dat zij in de omgevingsvisie niets terugziet van haar landbouwvisie, voelt zich als landbouw daarom niet gehoord in deze visie en is amper betrokken geweest in het participatietraject. LTO pleit voor ruimte om te ondernemen en te innoveren, voor flexibiliteit en voor het behoud van landbouwgrond. Door uit te gaan van de ruimte die het bestemmingsplan voor het buitengebied biedt, gaat de omgevingsvisie volgens LTO uit van beperkingen in plaats maatwerk, flexibiliteit en ruimte om te ondernemen.
Ten aanzien van de leefbaarheid pleit LTO er voor dat jonge bewoners van het platteland de mogelijkheid krijgen om op het platteland te wonen waarbij nieuwe externe bewoners zoveel mogelijk in de kernen wonen. Daarnaast moet bij functieverandering sprake zijn van maatwerk. Met het oog op uitnodigingsplanologie vraagt LTO om een flexibel legesbeleid, waarbij leges (gedeeltelijk) worden teruggegeven als een plan niet doorgaat en er geen kosten in rekening worden gebracht voor vooroverleg, en om als gemeente vast te houden aan landelijke kaders voor bijvoorbeeld geur- en geluidbeleid en niet te kiezen voor afwijkende normen voor specifieke gebieden. LTO vindt de ontwerp-omgevingsvisie te vaag en mist daarin een directe vertaling van beleid, trends en ontwikkelingen naar een toekomstvisie voor Berkelland. Zij herhaalt tenslotte de wensen om landbouwgrond te behouden, maatwerk te leveren bij initiatieven en innovatie te stimuleren en zou graag teruglezen dat de gemeente Berkelland zich als

plattelandsgemeente meer inzet voor de agrarische sector. Op de tekst van de ontwerp-Omgevingsvisie gaat LTO in via een overzicht van bespreekpunten.

Beoordeling
De gemeente herkent zich niet in het beeld dat LTO Noord amper is betrokken bij het participatieproces op weg naar de ontwerp-Omgevingsvisie. Net als alle andere organisaties is de LTO namelijk uitgebreid betrokken bij de totstandkoming van zowel het overdrachtsdocument als de ontwerp-Omgevingsvisie, terwijl de individuele leden van de LTO net als iedereen de inloopbijeenkomst hadden kunnen bezoeken en/of de enquête hadden kunnen invullen. Op deze manier zijn in het participatieproces niet alleen vertegenwoordigende organisaties uit het hele maatschappelijke veld benaderd om mee te denken, maar is ook iedere bewoner daartoe uitgenodigd.
Verder kent de omgevingsvisie een verhaallijn ‘Toekomstbestendige economie en landbouw’ waarbij de landbouwsector in meerdere opzichten in beeld komt. In de meer concluderende paragraaf 4.4 staat daar bij letterlijk : “De landbouw is in onze gemeente een belangrijke drager van de economie. We willen deze sector vitaal houden, in combinatie met het behoud en versterken van ons landschap. We doen dit in samenhang met de landelijke Landbouwvisie en het programma Landelijk gebied. Er is daarin ook ruimte voor kringloop/circulaire landbouw, natuur-inclusieve landbouw en innovaties.”. Deze insteek sluit aan bij de Landbouwvisie Berkelland 2021-2030 die LTO Noord in 2021 aan de gemeente aanbood.
Verder gaat de omgevingsvisie niet uit van de ontwikkelruimte die het bestemmingsplan “Buitengebied Berkelland 2020” aan agrarische bedrijven biedt, maar van de geldende beleidskaders op basis waarvan dat bestemmingsplan is opgesteld. Dit betekent dat het net als voorheen onder randvoorwaarden bijvoorbeeld mogelijk blijft om agrarische bouwpercelen uit het bestemmingsplan te verruimen tot aan de maximale maatvoeringen die in het nu ook al geldende beleid zijn benoemd. Dat het niet mogelijk was om in het bestemmingsplan aan ieder bedrijf of iedere functie de maximale uitbreidingsruimte uit het geldende beleid direct toe te kennen, brengt dus niet met zich mee dat deze beleidskaders in de omgevingsvisie worden ingeperkt. Hetzelfde geldt overigens ook voor het functieveranderingsbeleid dat net als voorheen van kracht blijft en op basis van maatwerk kan worden benut voor een veelheid aan nieuwe functies in het buitengebied.
Verder steekt de omgevingsvisie niet in op het vaststellen van lokaal geur- en/of geurbeleid waarbij nieuwe normen in het vooruitzicht worden gesteld die afwijken van de geldende normen.
Ook blijft onder de omgevingsvisie het nu geldende beleid over woningsplitsing in het buitengebied gelden, net als het Rood-voor-Rood-beleid. Weliswaar zijn deze niet geen beleidsdocumenten die zich hoofdzakelijk richten op de volkshuisvesting en de woningvoorraad, maar toch steken ook zij in op de leefbaarheid van het platteland. Daarbij is het voor de gemeente overigens niet mogelijk om te bepalen wie de te realiseren wooneenheden mag gaan bewonen.
Verder wordt het legesbeleid niet bepaald via de omgevingsvisie maar via de legesverordening. Deze kent overigens al een regeling voor gehele of gedeeltelijke teruggaaf van leges voor situaties waarbij een aanvraag om omgevingsvergunning bijvoorbeeld buiten behandeling wordt gelaten of door de aanvrager wordt ingetrokken. De regels over het heffen van leges gelden voor iedereen die bij de gemeente Berkelland vraagt om een zogenaamd ‘belastbaar feit’ te verrichten, ongeacht of die wel of geen agrarische achtergrond hebben. De zienswijzen van LTO geven daarom geen aanleiding om voor de agrarische sector een apart legesregime op te zetten.
Over de wens om landbouwgrond te behouden kan worden aangegeven dat in de omgevingsvisie de uitspraak van de gemeenteraad wordt overgenomen om niet mee te werken aan nieuwe grootschalige zonneparken op landbouwgrond. Voor het verdere behoud van landbouwgrond past de opmerking dat het naar de toekomst toe niet valt uit te sluiten dat landbouwgrond moet worden ingezet voor andere functies dan de landbouwfuncties. Dat daarbij een afweging van alle betrokken (maatschappelijke) belangen aan de orde zal, spreekt overigens vanzelf.

In het voorgaande komt volgens de gemeente tot uiting dat de ontwerp-Omgevingsvisie bij veel onderwerpen aansluit op de onderwerpen die ook zijn genoemd in de Landbouwvisie Berkelland 2021-2030, ook zonder deze letterlijk te citeren of te benoemen. Daarbij zet de gemeente zich neer als de plattelandsgemeente die we, waarbij de landbouwsector de ruimte wordt geboden die het nodig heeft, zij het in balans met de andere aanwezige functies en ontwikkelingen.

Voor het overige merkt de gemeente ten aanzien van de bespreekpunten op dat de informatie over biodiversiteit op pag. 27 is ontleend aan het gemeentelijke biodiversiteitsplan, terwijl bij functieverandering altijd wordt afgewogen of dat nadelige effecten heeft op bestaande bedrijven. Daarbij lijkt het bespreekpunt om geen extra woningen in het buitengebied mogelijk te maken in tegenspraak te zijn met de wens uit de zienswijzen zelf om vanwege de leefbaarheid van het buitengebied woningsplitsing en Rood-voor-Rood-woningen. Met toekomstbestendige erven (pag. 42) wordt gedoeld op insteek om (agrarische) erven op een zodanige manier te kunnen inrichten dat zij geschikt zijn voor de functie(s) die daar al zijn of kunnen worden toegestaan. Aansluitend daarop kan worden aangegeven dat op dit soort erven mogelijkheden bestaan voor energie-opwek en dat daarvoor in het bestemmingsplan al regels en randvoorwaarden zijn verwerkt (pag. 43).
Daarbij is het toepassen van landschappelijke inpassing bij ruimtelijke ontwikkelingen geen nieuw verschijnsel maar wordt het werken met landschappelijke inpassingsplannen al vele jaren en op vele manieren toegepast. Daarbij wordt de omvang van de inpassing afgestemd op de aard en omvang van de ontwikkeling en ook bij deze inpassing rekening gehouden met belangen van omwonenden en omliggende bedrijven (pag. 47). Dit geldt ook als het gaat om de inpassing van kleinschalige kampeerterreinen met maximaal 30 standplaatsen, terwijl daarbij ook een minimale afstand ten opzichte van nabijgelegen woningen wordt aangehouden (pag. 47).
Verder biedt de Omgevingswet aan gemeenten de mogelijkheid om bij de uitvoering van hun omgevingsvisie te werken met programma's waarin bijvoorbeeld gerichte maatregelen op een samenhangende manier worden ondergebracht. De gemeente heeft nog niet bepaald in hoeverre zij ook gebruik gaat maken van dit nieuwe wettelijke instrument maar zal ook na vaststelling van de omgevingsvisie de diverse ontwikkelingen in het buitengebied in hun samenhang bekijken. Op dat moment komt ook de vraag voorbij of een programma daarbij het meest geëigende instrument is voor de uitvoering van het beleid voor het landelijk gebied (pag. 55).

Conclusie
De zienswijzen geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Zienswijze 6: Stichting Wandelnet:
Samenvatting
In haar zienswijzen wijst de Stichting Wandelnet er op dat het Besluit kwaliteit leefomgeving expliciet vraagt om bij nieuwe ontwikkelingen expliciete aandacht te hebben voor landelijke wandel- en fietsroutes. Zij verzoekt om het Noaberpad, het Trekvogelpad en het Graafschapspad als belangrijke wandelroutes op te nemen in de tekst van de omgevingsvisie en op de bijbehorende kaart.

Beoordeling
De tekst van de ontwerp-Omgevingsvisie geeft bij de beschrijving van de kenmerken en kwaliteiten van Berkelland aan dat een goed recreatief wandelnetwerk beschikbaar is en spreekt onder de verhaallijn 'Een vitale leefomgeving in Berkelland' de ambitie uit om wandel- en fietsroutenetwerk te versterken (pag. 44). Deze ambitie geldt ook langeafstandswandelpaden zoals het Noaberpad, het Trekvogelpad en het Graafschapspad, maar ook voor andere (eventuele toekomstige) routes. Om te voorkomen dat routes ontbreken in een opsomming, worden op pag. 44 de al bestaande wandelroutes niet bij naam genoemd. Wel is het wenselijk om bij de beschrijving van de

kenmerken van Berkelland te benoemen dat het Noaberpad, het Trekvogelpad en het Graafschapspad het gemeentelijk grondgebied aandoen. Dit kan gebeuren door de zin “Ook is er een goed recreatief wandelnetwerk beschikbaar” op pag. 32 aan te vullen met: “, met onder meer langeafstandswandelpaden zoals het Noaberpad, het Trekvogelpad en het Graafschapspad.”

De wens om de langeafstandswandelpaden ook weer te geven op de verbeelding van de Omgevingsvisie wordt echter niet overgenomen. Wanneer de gemeente dat wel zou doen, dan zou een wijziging in de route wellicht moeten worden gevolgd door een aanpassing van deze verbeelding en dus tot een formele wijziging van de omgevingsvisie. Wel is het mogelijk om het tracé van de drie langeafstandswandelpaden net als de fietspaden globaal weer te geven op de kaart ‘economie en landschap’ in paragraaf 3.4 van de omgevingsvisie.

Conclusie
De zienswijzen leiden tot een aanvulling van de tekst van de ontwerp-Omgevingsvisie, en tot aanvulling van een toelichtende afbeelding.

Zienswijze 7: RES Achterhoek:
Samenvatting
RES Achterhoek geeft aan dat de doelstelling van de regio Achterhoek voor het opwekken van duurzame energie volgens de Regionale Energiestrategie (RES1.0) 1,35TWh omvat waarvan een aanzienlijk deel wordt ingevuld via windenergie. Daarbij gaat de gemeente Berkelland volgens afspraak zorgen voor 0,071 TWh aan windenergie, terwijl regionaal is afgesproken dat een niet-gealloceerd deel van 0,244 TWh uit de RES-doelstelling bij voorkeur met windenergie wordt ingevuld en daarover een beslissing wordt genomen in het kader van het lopende RES2.0-proces. Tegen die achtergrond verzoekt RES Achterhoek om de zinsnede “Berkelland is niet bereid iets van het restdeel te faciliteren” weg te laten uit de gemeentelijke omgevingsvisie omdat daarmee de manoeuvreerruimte van alle RES-partners bij het invullen van het niet-gealloceerde deel van de RES-opgave wordt beperkt.

Beoordeling
De gemeenteraad van Berkelland stelde op 23 november 2021 de RES vast. Daarbij is stilgestaan bij de regionale restopgave voor windenergie die nog niet werd ingevuld in RES 1.0, maar tegelijkertijd ook overwogen dat dit geen reden was om een extra bijdrage te leveren aan het invullen van de resterende regionale energieproductie. Dit standpunt is ook weergegeven in de ontwerp-Omgevingsvisie maar betekent niet dat de gemeente Berkelland in het RES 2.0-proces geen nieuwe regionale afspraken zou willen maken over dit in RES 1.0 niet-gealloceerde deel van de energieopgave. De zienswijzen geven dan ook geen aanleiding tot aanpassingen ten opzichte van de ontwerp-omgevingsvisie. Wel wordt een verschrijving in de door de RES aangehaalde zin gecorrigeerd via een ambtshalve aanpassing (zie hoofdstuk V).

Conclusie
De zienswijzen geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Zienswijze 8:
Indiener heeft zienswijzen ingediend over de ontwerp-Omgevingsvisie en over het bijbehorende OER. Voor zover de zienswijzen betrekking hebben op het OER, worden zij in het volgende hoofdstuk behandeld.

Samenvatting
Indiener geeft op basis van (aangevulde) uitvoerige documentatie aan dat:

- het onderwerp ‘straling’ in de Omgevingsvisie meer aandacht verdient als milieufactor;
- de meeste gezondheidsschade zich voordoet onder de normen;
- de ICNIRP-blootstellingslimieten niet uitputtend zijn geregeld;
- het onderwerp straling een samenhangend beleid voor de leefomgeving vraagt;
- elektromagnetische hypersensitiviteit (EHS) of elektrogevoeligheid een omgevingsprobleem is met een gezamenlijke verantwoordelijkheid op lokaal niveau.

Indiener beschrijft verder in twee programmavoorstellen op welke manier de gemeente vorm zou kunnen geven aan het onderwerp ‘straling’. Daarbij richt het eerste programmavoorstel zich op het risicogebieden waarop de ICNIRP-normen niet toezien en het tweede op het instellen van een stralingsarm woon- en leefgebied als ‘witte zone’.

Beoordeling
De omgevingsvisie geeft aan dat met het thema ‘straling’ rekening wordt gehouden bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij dat thema speelt. Dit komt ook naar voren uit de omgevingseffectrapportage (OER) die daarbij overigens opmerkt dat dit aspect slechts zeer beperkt wordt beïnvloedt door keuzes die de gemeente maakt of kan maken. De gemeente gaat in voorkomende situaties uit van de normeringen van de International Commission on Non-Ionizing Rediation Protection (ICNIRP) over blootstellingslimieten. Gemeente hebben verder geen rol in de normstelling op dit gebied.

Deze ICNIRP-blootstellingslimieten zijn overgenomen door de Gezondheidsraad en worden landelijk gehanteerd om gezondheidsrisico’s door elektromagnetische straling te voorkomen. Dit gebeurt op advies van de Europese Unie en vastgelegd in het Antenneconvenant, een bindend convenant tussen de Staat, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de antenneoperators. Daarbij is ICNIRP een internationale non-profitorganisatie die advies geeft over de gezondheids- en milieueffecten van niet-ioniserende straling. Zij toetst met regelmaat of het nodig is om de blootstellingslimieten aan te passen.
De laatst vernieuwde ICNIRP-richtlijnen zijn in maart 2020 gepubliceerd en houden ook rekening met de frequenties van 5G-antennes. De ICNIRP concludeert dat er geen wetenschappelijke basis is voor de veronderstelling dat onder de blootstellingslimieten gezondheidsschade optreedt. Hierbij is alle beschikbare (wetenschappelijke) literatuur door ICNIRP beoordeeld en is ook gekeken naar lange termijn effecten. De ICNIRP-blootstellingslimieten kennen verder een ruime veiligheidsmarge die 50 keer lager is dan het niveau waarbij in het ICNIRP-onderzoek gezondheidseffecten optraden.

Het hanteren van de ICNIRP-blootstellingslimieten is ook geaccepteerd in de meest recente jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Deze hoogste bestuursrechter van Nederland houdt als lijn aan dat verhoogde gezondheidsrisico’s als gevolg van stralingseffecten van een antennemast op basis van de huidige wetenschap niet aannemelijk zijn wanneer onder de blootstellingslimieten wordt gebleven.
Over de achtergronddocumentatie die bij de zienswijzen zijn ingebracht kan worden opgemerkt dat de Gezondheidsraad belangrijke onderdelen daarvan ook heeft beschouwd in literatuuronderzoek dat onder haar auspiciën in de afgelopen jaren is verricht. Daarbij is zij niet tot de conclusie gekomen dat het aannemelijk is dat er een causaal verband bestaat tussen gezondheidsklachten bij mensen die lijden aan elektromagnetische hypersensitiviteit (EHS) en de blootstelling aan elektromagnetische velden onder de blootstellingslimieten. Daarbij wijst de Gezondheidsraad op wetenschappelijke tekortkomingen bij onderzoeken waarnaar (de bijlagen bij) de zienswijzen verwijzen. De gemeente ziet daarin dan ook geen aanleiding om via de omgevingsvisie gemeentelijke normen in het vooruitzicht te stellen ten aanzien van elektromagnetische straling, nog afgezien van het gegeven dat de gemeente op dat vlak geen rol heeft.

Het gegeven dat een gemeente geen rol heeft bij de vaststelling van normen over straling en het houden van toezicht daarop werkt ook door bij de beoordeling van de programmavoorstellen die met de zienswijzen worden ingebracht. Zo hebben de 8 risicogebieden zie zijn genoemd op pagina 15 en 16 van de zienswijzen niet altijd een band met de fysieke leefomgeving maar hangen zij vaker samen met kwaliteitseisen aan producten die elektromagnetische straling voortbrengen. De gemeente heeft op dat vlak geen enkele bevoegdheid en dus ook geen mogelijkheid om kaders te stellen waarvan de naleving vervolgens ook daadwerkelijk kan worden afgedwongen. Hetzelfde geldt ook voor het instellen van stralingsarme woon- en leefgebieden. Al zou de gemeente namelijk zo'n gebied als 'witte zone' aanmerken, dan nog heeft zij geen enkel middel om daarbinnen de naleving af te dwingen van bijvoorbeeld een (gedeeltelijk) verbod op het gebruik van mobiele telefonie of andere vormen van communicatie via 5G. Tegen die achtergrond geeft dit deel van de zienswijzen dan ook geen aanleiding om te besluiten voor deze onderwerpen een proces in gang te zetten om te komen tot een programma.

Conclusie
De zienswijzen geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Zienswijze 9: Stichting Stop de Noordtak:
Samenvatting
In haar zienswijzen wijst de Stichting Stop de Noordtak er op dat alle politieke partijen van de gemeente Berkelland zich in het recente verleden hebben uitgesproken tegen de aanleg van de Noordtak van de Betuweroute door de Achterhoek en deze politieke partijen zich met hand en tand zouden verzetten tegen de aanleg van een Noordtak. Zij mist dit standpunt in het ontwerp van de omgevingsvisie en zou dit expliciet vermeld willen zien worden in de vast te stellen Omgevingsvisie. Daarbij merkt de Stichting op dat de aanleg van een Noordtak grote negatieve invloed zal hebben op het Nationaal Programma Landelijk Gebied en op thema's zoals landbouw/vitaal platteland, sociale cohesie en bereikbaarheid.

Beoordeling
In een brief van 14 juli 2021 aan het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat sprak de gemeenteraad van Berkelland zich inderdaad uit tegen de aanleg van een goederenspoorlijn door de Achterhoek tussen Zevenaar en Oldenzaal (zaaknummer 157393). Daarbij wees de gemeenteraad op de negatieve gevolgen van een dergelijke Noordtak door de Achterhoek en sloot de gemeenteraad aan bij een eerdere brief van 27 juni 2014 (zaaknummer 60464).
De ontwerp-Omgevingsvisie beschrijft de toekomstvisie voor de gemeente Berkelland aan de hand van drie verhaallijnen. Toekomstige ontwikkelingen kunnen aan de hand van deze verhaallijnen op hun wenselijkheid worden beoordeeld, ook als deze ontwikkelingen op dit moment wellicht niet concreet of voorzienbaar zijn. Voor eventuele initiatieven tot realisatie van een Noordtak van de Betuweroute kan daarbij op voorhand al worden vastgesteld dat deze zich niet verdraagt met de in verhaallijnen verwoorde toekomstvisie uit de ontwerp-Omgevingsvisie. Zo komt een Noordtak vanwege de effecten en de onderlinge bereikbaarheid van de gemeentelijke kernen niet ten goede aan een vitale leefomgeving, maar staat het ook op gespannen voet met het landschap als toekomstbestendige drager en de bereikbaarheid als onderdeel van de toekomstige economie en landbouw. Een concrete uitspraak tegen de realisatie van een Noordtak bevat de ontwerp-Omgevingsvisie echter niet.
Nu de gemeenteraad zich in de richting van het Ministerie in 2021 al heeft uitgesproken tegen de aanleg van een Noordtak van de Betuweroute, ontmoet het echter geen bezwaar om dit ook expliciet te vermelden in de vast te stellen Omgevingsvisie. Op die wijze kan de zienswijzen worden overgenomen ter bevestiging van het al eerder ingenomen gemeentelijke standpunt. Daartoe kan op pagina 44 na de tweede alinea in de rechterkolom de volgende passage worden ingevoegd: "Waar het gaat om eventuele plannen over de realisatie van een goederenspoorlijn tussen Zevenaar en Oldenzaal

(Noordtak Betuweroute) bevestigt de gemeente haar al eerder ingenomen standpunt dat zij daar afwijzend tegenover staat”.

Conclusie
De zienswijzen leiden tot een aanvulling van de tekst van de ontwerp-Omgevingsvisie.

Zienswijze 10: Berkelland Energie:
Samenvatting
In haar zienswijzen geeft Berkelland Energie aan dat het bij de energietransitie van belang is dat de burgers van Berkelland zich daarbij betrokken voelen. Daarom vraagt zij om de volgende zin in de Omgevingsvisie te verwerken: “Bij lokaal opgewekte energie is het streven dat dit 100% aan de eigen burgers ten goede komt. De ondergrens is 51%.”

Beoordeling
De gemeente Berkelland werkt toe naar een uitwerking van haar beleid over duurzame energie-opwekking. Met name wanneer het gaat om windenergie wil de gemeente daarbij in de op te stellen beleidskaders een ondergrens benoemen voor wat betreft het streven om opgewekte energie ten goede te laten komen aan de bewoners van het gebied. Daarbij is een ondergrens van minimaal 51% nadrukkelijk in beeld.
De beleidskaders voor windenergie zijn op dit moment echter nog niet uitgekristalliseerd of vastgesteld, iets wat ook geldt voor de herijking van overige onderdelen van het in 2018 vastgestelde RODE-beleid. Het is daarom nog te vroeg om naar aanleiding van deze zienswijzen in de omgevingsvisie al een percentage te benoemen dat ten goede moet komen aan de eigen burgers. In afwachting van de uitkomst van de besluitvorming over de beleidskaders voor windenergie en over de herijking van het RODE-beleid, geven de zienswijzen dus geen aanleiding tot aanvullingen in de ontwerp-Omgevingsvisie.

Conclusie
De zienswijzen geven geen aanleiding tot aanpassingen.

VI. Beoordeling van de zienswijzen en het advies over het Omgevingseffectrapport

OER

Zienswijze 1:
Opmerkingen vooraf:

> Indiener heeft zienswijzen ingediend over het OER en over de ontwerp-Omgevingsvisie. Voor zover de zienswijzen betrekking hebben op de ontwerp-Omgevingsvisie, zijn zij in het vorige hoofdstuk behandeld en wordt daarnaar verwezen.

Samenvatting
Indiener richt zich op de passages op pag. 90 van het OER over onderbelichte thema's waarin wordt gesteld dat onder meer het aspect elektromagnetische straling slechts zeer beperkt wordt beïnvloed door keuzes die de gemeente maakt (of kan maken) en dat de gemeente zich houdt aan de ICNIRP-normeringen. Volgens indiener leidt het hanteren van deze ICNIRP-normeringen ten onrechte tot de conclusie dat de effecten van elektromagnetische straling als 'neutraal' worden beoordeeld, terwijl de risico's van straling thuishoren in het integrale beleid in de omgevingsvisie.
Indiener geeft aan dat straling vanwege draadloze technologie niet neutraal is omdat de toename van elektromagnetische velden wel degelijk impact hebben op de veranderende leefomgeving, zeker als het gaat om mensen met elektromagnetische hypersensitiviteit (EHS).
Bij het opstellen van het OER is zoals gezegd uitgegaan van de landelijk gehanteerde ICNIRP-normen en van het gegeven dat de gemeente geen eigenstandige rol heeft als het gaat om het bepalen van normen over elektromagnetische straling. Tegen die achtergrond en er van uitgaand dat nieuwe ontwikkelingen aan de ICNIRP-normen zullen blijven voldoen, is het effect van elektromagnetische straling dan ook als 'neutraal' beoordeeld. Dat indiener tot een andere conclusie komt vanuit het vertrekpunt dat de ICNIRP-normen niet juist zijn, maakt deze beoordeling in het OER niet anders.

Beoordeling
De zienswijzen geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Toetsingsadvies Commissie m.e.r.:
In haar toetsingsadvies van 1 februari 2024 geeft Commissie m.e.r. aan dat de effectbeoordeling en -beschrijving in het OER onvoldoende navolgbaar is. Daardoor is onduidelijk hoe tot het voorkeursalternatief is gekomen, iets wat wordt versterkt door de manier waarop de referentiesituatie is beschreven. Vooral de beschrijvingen van landbouw, natuur, klimaatadaptatie en energieopwekking zijn volgens de Commissie m.e.r. niet compleet. Tot slot merkt de Commissie m.e.r. in het toetsingsadvies op dat het principe "bodem en water sturend" niet concreet en ruimtelijk is uitgewerkt en dat wel belangrijk is omdat keuzes die daarbij worden gemaakt doorwerken in de (on)mogelijkheden voor landbouwtransitie.
De Commissie m.e.r. adviseert de ontbrekende informatie op te nemen in een aanvulling op het OER en pas daarna een besluit te nemen over de Omgevingsvisie Berkelland. Verder beveelt zij aan om bij vervolgbesluiten nadrukkelijk in te gaan op de kansen voor en de mogelijke positieve effecten op Natura 2000-gebieden, onder andere door het ontwikkelen van nieuwe functies op landbouwgrond.

Beoordeling toetsingsadvies
Naar aanleiding van het toetsingsadvies van 1 februari is 2024 is het OER aangevuld met onder meer nadere en meer actuele informatie over het bodem- en watersysteem. Daarbij is onder meer de Leefomgevingsfoto, die als bijlage bij de Omgevingsvisie hoort, aangevuld met meer actuele informatie ten aanzien van de bestaande situatie. Met het

oog op het laatste zijn onderdelen van de Leefomgevingsfoto in het OER zelf verwerkt door toevoeging van een nieuw hoofdstuk 3 (‘De huidige staat van de leefomgeving’). Ook is een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van de drie verhaallijnen die voor het OER als voorkeursalternatief gelden. Deze toelichting is als bijlage toegevoegd aan de omgevingsvisie zelf. Daarnaast is in het OER via een nieuwe paragraaf 2.5 verduidelijkt wat de referentiesituatie is waarmee dit voorkeursalternatief wordt vergeleken.

In het toetsingsadvies van 1 februari 2024 gaat de Commissie m.e.r. overigens niet inhoudelijk in op de zienswijzen die zich richtten op het OER. Vanuit de Commissie m.e.r. is aangegeven dat in de werkgroep die de adviesaanvraag behandelde over alle ingediende zienswijzen is gesproken, maar dat de werkgroep daarin geen aanleiding zag om naar specifieke zienswijzen te verwijzen. In het advies is daarom alleen aangegeven dat de zienswijzen in algemene zin zijn betrokken bij de advisering, aldus de Commissie m.e.r.. Via dit verslag van de ter inzage legging gaat de gemeente wel in op de ingediende zienswijzen (zie hierboven) zodat deze alsnog zijn betrokken bij het besluitvormingsproces.

Conclusie
Naar aanleiding van het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. zijn de gevraagde aanpassingen doorgevoerd in het OER en is de omgevingsvisie via een extra bijlage voorzien van een nadere toelichting over de totstandkoming van de verhaallijnen.

VII. Ambtshalve aanpassingen ten opzichte van de ontwerp-Omgevingsvisie

De ontwerp-Omgevingsvisie bevatte een aantal passages die vragen om aanpassing, aanvulling of nadere toelichting. Hierop is niet gewezen via schriftelijk of mondeling ingediende zienswijzen en worden dus als ambtshalve aanpassingen meegenomen bij de vaststelling van de Omgevingsvisie. Het gaat daarbij om de volgende tekstgedeelten:

Pag. 16 (tweede kolom, onderaan'): De gemeenteraad stelde op 21 november 2023 het Watertakenplan 2024-2034 vast. Daarom kan de tekst "Gelijktijdig met het proces voor deze omgevingsvisie wordt het watertakenplan voor onze gemeente opgesteld samen met het Waterschap. Het watertakenplan gaat in op…" worden aangepast tot "Gelijktijdig met het proces voor deze omgevingsvisie is samen met het Waterschap een nieuw watertakenplan voor onze gemeente opgesteld. Dit Watertakenplan 2024-2034 gaat in op...".

Pag. 35 (tweede kolom, tweede alinea onder kopje 'Energietransitie'): "De Achterhoekse opgave bevat nog een restdeel van 0,246 TWh wat nog niet aan gealloceerd is" moet zijn "De Achterhoekse opgave bevat nog een restdeel van 0,246 TWh dat nog niet aan één van de gemeenten gealloceerd is".

Pag. 38 (eerste kolom onder kopje 'Rekken'): "Typerend voor het dorp is ook de Beltmolen (de Piepermolen) die in de kern staat" moet zijn "Typerend voor het dorp is ook de Piepermolen die in de kern staat".

Pag. 38 (tweede kolom onder kopje 'Rekken'): "In het buitengebied van Rekken bevinden zich ook de voormalige tbs-kliniek Oldenkotte, Trajectum en Tactus verslavingszorg" moet zijn "In het buitengebied van Rekken bevinden zich ook de voormalige tbs-kliniek Oldenkotte, die in gebruik is bij Tactus verslavingszorg, en de voormalige jeugdinrichting Rentray, tegenwoordig onder meer in gebruik voor jeugdzorg".

Pag. 51 (eerste kolom onder kopje 'Klimaatadaptatie en energieopwekking'): in de afsluitende zinnen "De vraag is hoe de gemeente om wilt gaan met andere ruimtevragers naast de ondergrondse infrastructuur die nodig is voor de duurzame opwek (met name zon op dak) en de elektrificatie van ruimteverwarming en mobiliteit. Aanbeveling is dan ook om in de visie mee te nemen hoe de gemeente op dit vlak de regie moet nemen." het woord "wilt" aanpassen tot "…wil…". De alinea vervolgens aanvullen met: "Daarbij wordt aan grootschalige energieopslag pas medewerking verleend nadat daarvoor in afstemming met de betrokken nutsbedrijven zodanige randvoorwaarden zijn uitgewerkt dat deze voorziening ook bijdraagt aan het tegengaan van netwerkcongestie. Ook bij andere projecten die verband houden met grootschalige duurzame energieopwek wordt contact gelegd met de nutsbedrijven".

Pag. 58 (derde kolom onder kopje 'Klimaatadaptatie'): "Watertekenplan Berkelland 2019-2023" vervangen door "Watertakenplan 2024-2034)".

Bijlage 1 (Overzicht bestaand beleid gemeente Berkelland):
Toelichting: Bijlage 1 van de ontwerp-Omgevingsvisie bood een overzicht van het bestaande gemeentelijke beleid dat betrekking heeft op de fysieke leefomgeving. Dit

overzicht was echter niet compleet en moet bij de vaststelling van de omgevingsvisie dus worden aangevuld.
Daarbij vermeld het overzicht ook het geldende beleid dat met de vaststelling van de Omgevingsvisie wordt ingetrokken. Daarbij gaat het om de regionale structuurvisie uit 2012 en om de geldende Structuurvisie Berkelland 2025 die wordt opgevolgd door de vast te stellen omgevingsvisie. Verder worden ook de structuurvisies 'Wonen' voor de vier grote kernen ingetrokken. Zij zijn inhoudelijk namelijk achterhaald met de vaststelling van de Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030 (raadsbesluit 7 maart 2023) zonder dat zij daarbij echter expliciet zijn ingetrokken.
In de komende jaren zal de rechtspraak gaandeweg duidelijkheid geven over de reikwijdte van omgevingsvisies en van termen uit de Omgevingswet zoals 'fysieke leefomgeving'. Vandaar dat bijlage 1 niet limitatief is bedoeld en ook is aangevuld met een overzicht van verordeningen en nadere regels die (gedeeltelijk) betrekking kunnen hebben op de fysieke leefomgeving. Op deze manier dient de bijlage ook als een signaal voor het stellen van de vraag of een aanpassing van deze verordeningen of nadere regels wellicht moet worden beschouwd als een wijziging van de Omgevingsvisie Berkelland.

Tegen deze achtergrond wordt de tekst van bijlage 1 vervangen door:

"Bijlage 1

Met het besluit tot vaststelling van de Omgevingsvisie Berkelland worden ingetrokken de:
- Structuurvisie Berkelland 2025 (vastgesteld GR 26-10-2010, kenmerk op DSO/RP: NL.IMRO.1859.SVBKL20100001-0300);
- Regionale Structuurvisie Achterhoek 2012 (vastgesteld GR 22-5-2012, kenmerk op DSO/RP: NL.IMRO.1859.SVRAH20120001-0100);
- Structuurvisie Wonen Eibergen 2015 (vastgesteld GR 9-2-2016, kenmerk op DSO/RP: NL.IMRO.1859.SVBKL20150001-0100);
- Structuurvisie Wonen Borculo 2017-2025 (vastgesteld GR 17-10-2017, kenmerk op DSO/RP: NL.IMRO.1859.SVBCL20170002-0100);
- Structuurvisie Wonen Neede 2017-2025 (vastgesteld GR 17-10-2017, kenmerk op DSO/RP: NL.IMRO.1859.NDE20170003-0100);
- Structuurvisie Wonen Ruurlo 2017-2025 (vastgesteld GR 17-10-2017, kenmerk op DSO/RP: NL.IMRO.1859.SVRLO20170004-0100).

Overzicht bestaand beleid gemeente Berkelland (niet-limitatief):

Ruimtelijke kwaliteit & identiteit

Beleidsregel	Datum vaststelling GR= gemeenteraad BW= college B&W
Beleidsregel bouwvergunningvrije airco-units	B&W 6-5-2009
Handhaafbeleid fysieke leefomgeving gemeente Berkelland 2010-2011	B&W 7-8-2012
Werken met Wro na 1 juli 2013. Ruimtelijke procedures na de actualisering van bestemmingsplannen: doorgaan op het ingeslagen PAD	GR 2-12-2014 B&W 16-12-2014
Beleidsregel cultuurhistorie in het ruimtelijk beleid	GR 19-9-2017
Archeologie in de gemeente Berkelland (bijlage: Archeologische waarden- en verwachtingenkaart)	GR 19-9-2017
Cultuurhistorische waardenkaart Berkelland 2017	GR 19-9-2017
Museumvisie 2024-2030	GR 6-12-2023
Beleidsregels omtrent de plaatsing van antennemasten	B&W 9-4-2019
Uitvoeringskader Monumenten: regels over het uitvoeringskader voor het toetsen van ingrepen aan of herstel van monumenten	B&W 18-7-2020

Bomenbeleidsplan 2020-2029	GR 24-11-2020
Beleidsregel van de gemeenteraad van de gemeente Berkelland houdende regels omtrent het Bomenbeleidsplan 2020-2029	GR 24-11-2020
Besluit houdende regels omtrent de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming	GR 24-11-2020
Welstandsnota Berkelland 2012	GR 22-5-2012
Groenbeleidsplan 2024-2033 en het bijbehorende Groenstructuurplan	GR 19-12-2023
Markewerkboeken / Landschapsontwikkelingsplan	GR 28-10-2008
Biodiversiteitsplan en Natuurwaardenkaart gemeente Berkelland (inspiratiedocument)	GR 26-10-2021
Visie Kijk op Cultuur en Erfgoed 2030	GR 21-12-2021

Leefbaarheid

Beleidsregel	Datum vaststelling GR= gemeenteraad BW= college B&W
Beleidsregels gehandicaptenparkeerkaarten en gehandicaptenparkeerplaatsen gemeente Berkelland 2016	B&W 17-11-2015
Integraal huisvestingsplan onderwijs 2020-2036	GR 15-9-2020
Beleidsregel aanpak geluidshinder door dieren 2018	B&W 27-3-2018
Beleid tijdelijke woningen Berkelland	GR 19-3-2019
Kader woonzorginitiatieven 2018	GR 13-11-2018
Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030	GR 7-3-2023
Woonvisie Gemeente Berkelland 2020 - 2025	GR 26-5-2020
Beleidsregel toevoeging van woningen via functieverandering naar wonen en woningsplitsing in de kernen gemeente Berkelland 2020	B&W 13-10-2020
Regels voor evenementen	GR 18-5-2021
Beleidsregel tijdelijke woonunit gemeente Berkelland 2021-2027	B&W 29-7-2021
Beleidsplan spelen en bewegen in de openbare ruimte 2022-2031	GR 1-2-2022
Visie op religieus erfgoed Berkelland	GR 30-1-2024

Duurzaamheid & Energieopwek

Beleidsregel	Datum vaststelling GR= gemeenteraad BW= college B&W
Regels omtrent Rijksbeschermd dorpsgezicht Gelselaar; Welstandbeleid Energieopwekking 2019	GR 18-2-2020
Beleidsnotitie Ruimtelijke Ordening en Duurzame Energieopwekking in Berkelland	GR 20-2-2018
Bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart Regio Achterhoek	GR 22-6-2021
Nota bodembeheer Regio Achterhoek	GR 22-6-2021
Energie Uitvoeringsprogramma	GR 21-11-2023
Bodem onder Omgevingswet	GR 19-12-2023

Klimaatadaptatie

Beleidsregel	Datum vaststelling GR= gemeenteraad

	BW= college B&W
Regionale Energie Strategie (RES) Achterhoek 1.0	GR 12-10-2021
Transitievisie Warmte	GR 21-12-2021
Watertakenplan 2024-2034	GR 21-11-2023
Watervisie Berkelland 2030	GR 23-10-2018

Plattelandsontwikkeling

Beleidsregel	Datum vaststelling GR= gemeenteraad BW= college B&W
Beleidsregel nieuwe horeca in buitengebied door functieverandering van gebouwen	B&W 18-3-2014 GR 13-5-2014
Uitgangspuntennotitie bestemmingsplan “Buitengebied Berkelland 2016”	GR 12-1-2016
Aanvulling uitgangspuntennotitie bestemmingsplan “Buitengebied Berkelland 2016”	GR 12-11-2019
Structuurvisie woningsplitsing buitengebied (extra verblijfsobject met een woonfunctie (BAG))	GR 10-3-2020
Beleidsregel rood-voor-rood buitengebied Berkelland 2022	B&W 11-1-2022 GR 8-3-2022
Structuurvisie bovenplanse sloopbonusregeling buitengebied Berkelland (sloopfonds)	GR 7-11-2017
Structuurvisie Plussenbeleid (beleidskaders voor de grondgebonden veehouderij en voor de niet-grondgebonden veehouderij (Plussenbeleid))	GR 19-3-2019
Structuurvisie woningsplitsing buitengebied verblijfsobject met een woonfunctie (BAG))	GR 10-3-2020

Economie

Beleidsregel	Datum vaststelling GR= gemeenteraad BW= college B&W
Beleidsregel intrekken omgevingsvergunningen voor de activiteit milieu	B&W 19-4-2011
Beleidsregels standplaatsen gemeente Berkelland 2016	B&W 22-3-2016
Beleidsregel van de gemeente Berkelland inhoudende regels omtrent het toepassen van voorwaarden aan uitbreidingen van supermarkten binnen het ruimtelijk beleid 2021	GR 23-11-2021
Beleef het in Berkelland (actualisatie)	GR 21-9-2021
Beleidskader verblijfsrecreatie Berkelland 2022	GR 17-1-2023
Regionaal Programma Werklocaties regio Achterhoek 2024-2028	GR 13-2-2024

Sociaal Domein

Beleidsregel	Datum vaststelling GR= gemeenteraad BW= college B&W
Beleidskader ‘Samen Denken, Samen Doen’	GR 20-2-2018
Beleidskader preventie 2021-2025	GR 14-4-2021
Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp Berkelland 2023	B&W 7-2-2023

Gezondheid & veiligheid

Beleidsregel	Datum vaststelling GR= gemeenteraad BW= college B&W
Gemeenschappelijke beleidsvisie externe veiligheid	GR 12-1-2016
Beleidskader Publieke Gezondheid 2023-2026	GR 20-12-2022
Sport- en Beweegvisie Berkelland 2033	GR 21-11-2023
Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang gemeente Berkelland 2018	B&W 20-3-2018
Integraal Veiligheidsplan 2023-2026	GR 16-5-2023
Beleidsregels Wet Bibob gemeente Berkelland 2020	B&W 13-10-2020

Verder gelden voor het gemeentelijk grondgebied de volgende verordeningen en nadere regels die (op onderdelen) relevant zijn voor de fysieke leefomgeving. De betrokken onderdelen zouden uiteindelijk een vertaling kunnen vinden in het omgevingsplan.

Verordeningen (niet-limitatief)

Titel	Datum vaststelling GR= gemeenteraad BW= college B&W
Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Berkelland	GR 9-12-2008
Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht) Berkelland 2024	GR 6-12-2023
Marktverordening gemeente Berkelland 2015	GR 23-6-2015
Verordening dode gezelschapsdieren Berkelland 2016	GR 8-12-2025
Verordening Verbrede Duurzaamheidslening Eigen woning gemeente Berkelland 2016	20-9-2016
Verordening Verbrede Stimuleringslening voor Midden- en kleinbedrijven, Instellingen en Agrarische- en agrarisch gerelateerde bedrijven gemeente Berkelland 2016	20-9-2016
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Berkelland 2017	GR 24-1-2017
Winkeltijdenverordening Berkelland 2017	GR 19-9-2017
Bouwverordening Berkelland 2018	GR 18-9-2018
Verordening naamgeving en nummering (adressen) Berkelland 2018	GR 11-12-2018
Bomenverordening 2023	GR 7-11-2023
Alcoholverordening Berkelland 2024	GR 19-12-2023
Verordening op de afvoer van hemelwater en grondwater	GR 2-4-2013, wijz. GR 6-12-2023
Afvalstoffenverordening gemeente Berkelland 2007	GR 12-12-2006, wijz. GR 6-12-2023
Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren 2015	GR 8-12-2015, wijz. GR 6-12-2023
Verordening op de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit gemeente Berkelland 2022	GR 21-12-2021
Omgevingsplan gemeente Berkelland (tijdelijk deel)	Staatsblad 2023, 113 (KB 5-4-2023)
Voorbeschermingsregels grondwaterkwaliteit (hoort bij tijdelijk deel van het Omgevingsplan)	PS Gelderland, 15-11-2023
Voorbeschermingsregels hyperscale datacentre (hoort bij tijdelijk deel van het Omgevingsplan)	Regering, 8-12-2023

Erfgoedverordening gemeente Berkelland 2024	GR 21-11-2023
Verordening Sociaal Domein Berkelland 2024	GR 21-11-2023
Algemene Plaatselijke Verordening 2024	GR 19-12-2023

Nadere regels(niet-limitatief)

Titel	Datum vaststelling GR= gemeenteraad BW= college B&W Burg.=burgemeester
Nadere regels seksinrichtingen en escortbedrijven 2011	B&W 15-3-2011 Burg. 15-3-2011
Beleidsregels behandeling vergunningsaanvragen en verlening vergunning speelautomatenhal 2017	Burg. 12-9-2017
Preventie- en handhavingsplan alcohol en drugs 2017-2020	GR 20-6-2017
Regiovisie opvang en bescherming in de Achterhoek	GR 20-2-2018
Regels omtrent criteria waaraan locaties voor huwelijksvoltrekking in de gemeente Berkelland moeten voldoen	B&W 8-12-2015
Beleidsregels omtrent het uitoefenen van zijn bevoegdheden in het kader van artikel 13b Opiumwet	Burg. 23-9-2020
Beleidsregels meedoen gemeente Berkelland 2022	B&W 21-12-2021
Beleidsregel ontheffing artikel 35 van de Alcoholwet	Burg. 17-1-2023
Nadere regels paasvuren en verbranden snoeihout 2024	B&W 9-1-2024
Aanwijzing gebied alcoholmatiging	B&W 9-1-2024
Aanwijzing parkeren grote voertuigen	B&W 9-1-2024
Aanwijzing parkeren kampeermiddelen	B&W 9-1-2024
Aanwijzing verbod stallen fietsen tegenover fietsenstalling van Het Assink in Eibergen	B&W 9-1-2024
Aanwijzing voor klompenpaden	B&W 9-1-2024
Nadere regels collectes, acties en kledinginzamelingen 2024	B&W 9-1-2024
Nadere regels voor het recreatiegebied Hambroek	B&W 9-1-2024
Nadere regels voor terrassen gemeente Berkelland	B&W 9-1-2024

”